

[Guldberg.]

Det, der foreligger i bilagene, og som altså er noget, udvalget kun har fået lejlighed til at se på lige til allersidst, umiddelbart før betænkningens afgivelse, er dels en skrivelse fra A. P. Møller af 9. marts 1972, hvor der står, at det udarbejdede lovforslag er klart i strid med den retsstilling osv., dels et responsum fra højesteretssagfører Gorrissen af 13. marts 1972, der konkluderer i følgende:

„Lovforslaget vil således være i strid med den retsstilling, der siden 8. juli 1962 har været sikret. . .“

Over for disse står et notat fra handelsministeriet, et referat af et møde af 13. marts 1972, og i tilknytning til dette erklæringer, først og fremmest fra kammeradvokaten. Jeg bemærker — og det er her, uklarheden kommer, men den kan vi måske få fjernet nu — at medens vi i første omgang — sådan var i hvert fald mit indtryk ved den mundtlige oplæsning, der fandt sted af kammeradvokatens erklæring — måtte tage det som et udtryk for, at såvel justitsministeriets lovkontor som kammeradvokaten var af den opfattelse, at de påstande, der var fremsat fra koncessionshaveren og hans sagfører, ikke var noget, man behøvede at tage hensyn til, så viser det sig, når man får lejlighed til at gennemgå materialet, at disse erklæringer alle henviser til, hvorvidt man kan tiltræde notatet om mødet den 13. marts 1972 og de i dette omtalte 5 punkter.

Om disse 5 punkter vil jeg gerne sige, at jeg betragter i hvert fald de 4 af disse udtalelser som ganske selvfølgelige og kan ikke se, de skulle kunne give anledning til nogen diskussion. Men jeg vil gerne sige om punkt 3 i underbilag 1 til bilag 1, at det siger i hvert tilfælde noget andet end det, der indtil da forelå for mig. Der siger man nemlig udtrykkelig:

„Der er enighed om, at lovforslaget ikke i sig selv indebærer ekspropriation af rettigheder efter A. P. Møller-bevillingen“ — når jeg fra nu af taler om ekspropriation, er det ikke spørgsmål om ekspropriationsrealer, men det er denne bestemte problemstilling af rettigheder efter A. P. Møller-bevillingen —

„men at der ved administrationen af loven og det hertil knyttede bevillingssystem må tages nødvendige og rimelige hensyn“ —

og så sætter jeg en tyk streg under ordene nødvendige og rimelige hensyn, men først og fremmest nødvendige —

„til A. P. Møller-selskabernes muligheder for . . .“

Dette må jeg forstå således, at de embedsmænd, der nu har deltaget i dette møde; derunder justitsministeriets lovkontors og kammeradvokaten, som har tiltrådt og netop udtrykkelig knytter sin godkendelse til dette dokument, er enige om, at selve lovforslaget ikke er en ekspropriation — og det er jeg enig i — men at man må tage nødvendige hensyn ved administrationen, hvilket må betyde, at man, hvis man undlød at tage nødvendige hensyn, kunne komme i en situation, hvor man kunne træffe dispositioner af ekspropriationslignende karakter eller ligefrem ekspropriation. Altså, man kunne administrere loven således, at den kunne medføre et erstatningsansvar; sådan må jeg udlægge den juridiske fortolkning af udtalelserne såvel fra embedsmændene som fra kammeradvokaten.

Her er altså tale om, at denne lov, som jeg i øvrigt ikke går imod, giver handelsministeren en hjemmel, som i givet fald vil kunne administreres på en måde, der kan medføre erstatninger og få karakter af en ekspropriation.

Når man nu er tilhænger af, at vi skal have lavet et ensartet system, må man altså også erkende, at der kan ligge nogle rettigheder — det er det, man gør her — som på en måde kan komme ind i billedet, og som der må tages hensyn til. Jeg synes ikke, at handelsministeren i sin fremsættelsestale har gjort det klart for os, at det var det, der var tale om. Jeg synes, at handelsministeren burde have gjort det klart — og nu er jeg mere ovre i forholdet til folketinget; jeg mener, at det må høre med til den oplysningspligt, som en minister har over for folketinget, og at det må høre med i det materiale, som et folketingsudvalg skal have til bedømmelse af en sag som denne, at få en så afgørende oplysning som den, der nu er fremkommet, og som jo altså går ud på, sådan må jeg forstå det, at der er fastholdt et juridisk forbehold. Så kan man diskutere, hvordan man vil administrere i forhold til dette, men der er fastholdt et juridisk forbehold, og det var folketinget ikke bekendt med ved første behandling; først næsten ved